

Tämän uutiskirjeen tehtävänä on valottaa suomenruotsalaista ja kansainvälistä maaseudun kehittämistä ja uusia tuulia. Tämä kuukausittain ilmestyvä uutiskirje perustuu viikoittain ilmestyvään ”NYHETSREV inom landsbygdsutveckling”, jota julkaisee Svensk Byaservice. Koska Maaseutupoliittisen Yhteistyöryhmän teemaryhmä Svenska Temagruppen, joka keskittyy maaseutupoliittisiin erityiskysymyksiin liittyen ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin alueisiin, piti suomenkielistä tiedottamista tärkeänä, tullaan tätä uutiskirjettä julkaisemaan myös suomeksi.

Sisältö

- Raportti *Sentraliseringens pris* Norjan hajasijoituspolitiikasta
 - ”Perinteistä maaseutua ei enää ole – TV, Internet ja sosiaalinen liikkuvuus urbanisoinut maaseudun”
 - Kunnat, joissa on hyvä yritysilmapiiri, houkuttelevat nuoria, kertoo raportti
 - Onko kaupunginläheisellä maaseudulla ”paikallisia” ja ”alueellisia” asukkaita?
 - Allianssi ryhmä 158 lobbaa haja-asutusalueiden puolesta
 - EU:n maaseutu tarvitsee paremmat laajakaistayhteydet – Euroopan komissio
 - ”Kuntien tulevaisuus kahdeksalla jalalla” – Kuntaliitto esittelee uuden strategiansa
 - Kaupan sulkemisella ei merkittäviä vaikutuksia kylän asukaskehitykseen osoittaa ruotsalainen raportti
 - Pohjanmaan laajat aallot ja suuryritysten vastuu paikallisyhteisölle – professori Hannu Katajamäki
 - EU-byrokratia kovaa hankkeille – valtio haluaa ehkäistä taantumaa ylijääneillä hankerahoilla
 - Paikallinen elintarviketuotanto voi ratkaista tulevaisuuden ruokapulan, uskoo norjalainen kirjailija
 - 18 vuotta haja-asutusvirastoa – lue viimeinen uutiskirje
 - Ruotsin maaseutupoliitiikan uusi strategia
 - Uusi luokittelusysteemi tarpeen kaupunki-maaseutu suhteelle
 - Community Collaborations – ”korkein mahdollinen yhdistisyhteistyön muoto paikallisyhteisölle”
 - ”EU-virastoja tarvitaan talussektorin valvontaan” – todettiin kansalaiskuulemisessa Helsingissä
 - Matala suhdanne synnyttä korkeasuhdanteen Ruotsin paikalliskehittämiselle
 - Tanskan kunnat muutoksessa – ”jakopolitiikasta muutospolitiikkaan”
 - RUR@L News – lue Euroopan maaseudun kehittämisverkoston uutiskirje
-

RAPORTTI *SENTRALISERINGENS PRIS* NORJAN HAJASIJOTUSPOLITIIKASTA
Kun ihmiset muuttavat maalta taajamiin, nousevat sekä kaupungin että maaseudun kustannukset. Jos maa on noususuhdanteessa, tämä kehitys nopeutuu. Norjan hallitus ottaa kantaa aiheeseen Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)- instituutin tekemän raportin pohjalta. Perustelut hajasijoitukselle löytyvät mm aluepolitiikasta. Ministeri

Magnhild Meltveit Kleppa muistuttaa mm. kompensatiotyöpaikoista, joita syntyy kuntiin pääasiassa hoitoaloille. *Lisää tietoa aiheesta raportista Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (3/2009). Raportti kokonaisuudessaan osoitteessa: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/pressesenter/pressemeldinger/2009-2/utgreiing-om-kostnader-forbundne-med-sen.html?id=545412> sekä http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/REGA/sentraliseringens_pris.pdf.*

Tutkimus osoitti, että nopea keskittäminen voi johtaa infrastruktuurin ja väestön epätasapainoon sekä keskuksissa että haja-asutusalueilla. Taloudellinen kehitys saattaa heiketä erityisesti kaukaisemmissa kunnissa.

”PERINTEISTÄ MAASEUTUA EI ENÄÄ OLE – TV, INTERNET JA SOSIAALINEN LIKKUVUUS URBANISOINUT MAASEUDUN”

Pasi Mäenpää, kaupunkitutkija Teknisestä korkeakoulusta kritisoi mustavalkoista käsitystä ”betonipuolueesta” ja ”puutarhakaupungista”. Todellisuudessa mitään sen kaltaisia puhtaita malleja ei ole olemassa. Mäenpää kysyy myös onko suomalaisella todellisuudessa luontoläheinen kaupunkinäkemys vai kaupunkiläheinen luontonäkemys. Hänen mukaansa suomalaisen suhde kaupunkiin ei ole maaseutupainotteinen, mutta suomalaisen suhde maaseutuun on urbaani. Jo kaupunkiin kohdistuva kritiikki on urbanisoitunutta - vain kaupunkilaiset tuntevat kaupungin puutteet ja voivat paeta kaupungista. Maaseudun asukkaiden ei tarvitse keskustella siitä, minkälainen on hyvä kaupunki. Tutkijat Mäenpää ja Panu Lehtovuori väittävät, että perinteistä maaseutua, joka tuottaa paikallisesti omat elinkeinonsa ja sosiaalisen elämänsä, ei enää ole olemassa vaan TV, Internet ja suurempi sosiaalinen liikkuvuus on urbanisoinut maaseudun. Luokkaperspektiivi, jossa teollista kaupunkia pidetään ongelmallisena paikkana, on muuttunut. *Peter Ehrströmin kolumni Den urbaniserade finländaren on luettavissa Vasabladetin sivulla <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=36313>.*

KUNNAT, JOISSA ON HYVÄ YRITYSILMAPIIRI, HOUKUTTELEVAT NUORIA, KERTO O RAPORTTI

Viime vuonna Ruotsin Elinkeinoelämä esitteli raportin, jossa todettiin, että ilman maahanmuuttoa tulee asukasluku pienenemään puolessa Ruotsin kunnista vuoteen 2016 mennessä. Kehityksen muuttaminen positiiviseen suuntaan on vaikeata, koska pienenevä väestö kehittää muita ongelmia. Kun ihmiset muuttavat pois, vähenee yritysten asiakaskunta, jolloin kunta pienempien verotulojen takia joutuu tinkimään palveluiden laadusta. Paikkakunnat, joissa on vähän tarjontaa työpaikoista sekä vähäiset julkiset palvelut ei houkuttele muuttajia. Kunnat, joissa tämä kehitys on alkanut, joutuvat toimimaan nopeasti. Nuorempaa väestöä on houkutteltava muuttamaan paikkakunnalle. 18 - 40 v. houkutteluun vaikuttavat raportin mukaan mm. kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, lastenhoito, koulut sekä yritysilmapiiri. Raportti päättyy muutamaan lopputulokseen: Nuoret ihmiset haluavat asua siellä missä muutkin nuoret asuvat. Lapsiperheitä ei houkuttele luonnonläheisyys vaan työpaikka. Kunnan yritysmyönteisyys on osoittanut pienen kunnan mahdollisuuden kasvuun. Tämä kehitys näkyy kaiken kokoisissa kunnissa. Sitä vastoin mikään tilasto ei osoita suoraa yhteyttä koulujen, päivähoidon, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden ja nuorten lukumäärän välillä. *Lue lisää http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/lokalt_foretagsklimat/article72169.ece tai <http://www.nt.se/tidningsdebatt/artikel.aspx?articleid=4876330>. Koko raportti osoitteessa http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00016/Faktorert_som_p_verka_16484a.pdf.*

ONKO KAUPUNGINLÄHEISELLÄ MAASEUDULLA ”PAIKALLISIA” JA

”ALUEELLISIA” ASUKKAITA?

Ruotsin Mälärinlaaksossa on herätty kysymään voiko maaseudun asukkaat luokitella paikallisiin ja alueellisiin. Paikalliset asukkaat ovat tyypillisesti elämäntavoiltaan paikallisempia, asuen, työskennellen ja harrastaen pienellä säteellä asuinpaikastaan. Alueellinen asukas hyödyntää laajemmin elinympäristöään ja esimerkiksi työskentelee usein kauempana asuinpaikastaan. Keskeistä on siis asumisen ja työpaikan välinen matka. Yleensä ajatellaan, että nämä eri asukastyypit luokittelevat kaupunginläheisen maaseudun eri tavoin, ja täten synnyttävät ristiriitoja. Paikkakunnille muuttoa tutkittaessa on todettu, että työkeskittymät ja asumiskeskittymät houkuttelevat erityyppisiä muuttajia. Maallemuuttajat, jotka muuttavat kaupunkein läheisellä maaseudulle, painottavat usein alueellisia työmarkkinoita. Ne, jotka muuttavat syvemmälle maaseudulle painottavat enemmän paikallisia palveluita ja muita paikallisia laatuksymyksiä. Tutkimuksissa on todettu, että kaupunkien läheisen maaseudun sosiaalinen ilmapiiri on hyväksyvämpi ja avoimempi, kun taas kaukaisemman maaseudun sosiaalinen ilmapiiri on sulkeutuneempi. Helsingin seudulla tehdyssä haastattelututkimuksessa sama ilmiö tuli esille. Yksiselitteistä luokittelua ei voida suorittaa. Kaksi pääsuuntausta on havaittavissa, joista toinen on sidoksissa asujan historialliseen kytkökseen asuinpaikkaansa nähden. Toinen ryhmä koostuu niistä, joiden suhde maaseutuun määräytyy työpaikan ja asuinpaikan suhteesta.

Tiedot ovat raportista ”Storstadsnära landsbygd i regional utvecklingsplanering”, jonka on julkaissut Tukholman läänin aluesuunnittelu- ja liikennevirasto. Raportti kokonaisuudessaan on luettavissa sivulla http://www.rtk.sll.se/MOSS-dokument/Publikation/Publikationer_Rapport_4_2008_Storstadsnara_landsbyggd.pdf.

ALLIANSSI RYHMÄ 158 LOBBAA HAJA-ASUTUSALUEIDEN PUOLESTA

Ryhmä 158 on sateenvarjoallianssi, jonka tavoitteena on, että alueet, joissa on pysyvä luonnollinen tai demografinen ongelma, paremmin allianssi kyettäisiin integroimaan EU:in. Europarlamentaarikkojen kesken pyritään luomaan ydinryhmä, joka työskentelee näiden alueiden puolesta. Ryhmä on saanut nimensä Lissabon-sopimuksen 158 pykälästä, jossa sanotaan, että EU:n tulee kiinnittää erityishuomio alueisiin, joissa on vähäinen populaatio, sekä saariin ja vuoristoihin. Allianssin sisällä tulisi Euromontana/ESIN/CPMR ja INSULEUR yhdistääm jotta saavutettaisiin merkittäviä muutoksia. *Tiedot sisältyvät Finlands Öar – Suomen Saaret (FÖSS) uutiskirjeeseen, osoitteessa <http://www.foss.fi/finlands-oar/meddelanden/2009-02-25-nyhetsbrev/> ESINin kotisivu (European Small Islands Networks) <http://www.europeansmallislands.net/>.*

EU:N MAASEUTU TARVITSEE PAREMMAT LAAJAKAISTAYHTEYDEDET – EUROOPAN KOMISSIO

Euroopan komissio sanoo 3. maaliskuuta, että EU:n maaseudun laajakaistayhteyksiin on keskitettävä erityishuomio, jotta tavoite ”laajakaista kaikille” vuoteen 2010 mennessä saavutettaisiin. 30 prosenttia EU:n maaseutuväestöstä on edelleen ilman. Nopean taloudellisen palautumisen kannalta nopeat Internet-yhteydet ovat oleellisia. Myös maanviljelijöille ja maaseudun yrityksille se merkitsee kilpailukyvyn lisääntymistä. Parlamentti neuvottelee myös 1 miljardin euron taloustuista, jotta laajakaista saatavuus turvattaisiin. Keskimäärin 93 prosentilla eurooppalaisista on laajakaistamahdollisuus. Maaseudulla lukema on kuitenkin vain 70 % ja joidenkin jäsenmaiden maaseutualueilla ainoastaan 50 % tai alle. Komissio kehottaa jäsenmaitaan ja alueita, mm. kuntia, huomioimaan maaseudun kehittämissuunnitelmiaan Internet ja informaatio- sekä kommunikaatiotekniikka (IKT). Tämä tulee erityisesti ottaa huomioon maaseudun kehittämissuunnitelmissa, jotka koskevat kuluvan ohjelmakauden toista puoliskoa. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/>

[343&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en.](#)

Ministeri Lindén sanoo, että laajakaistasta tulee postiin verrattavissa oleva peruspalvelu. Lakiehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö on ehdottamassa vähimmäisnopeutta internetyhteyksille, siten, että miniminopeus 30-50 kilobittiä/sekunnissa sijaan olisi 1 Megabitti kohtuhintaan. Suomi on ensimmäinen EU-maa ja yksi maailman ensimmäisistä maista, joka takaa kansalaisilleen vastaavan palvelun. Tavoitteeseen pyritään viimeistään 31.12.2010.

5.3 perustettiin Länsi-Uudellamaalla yhdistys nimeltä Optostart, jonka tehtävänä on käynnistää osuuskuntia, jotka rakentavat optisia kuituverkkoja Länsi-Uudenmaan maaseudulle. Hankkeessa ovat olleet aktiivisia Hangon kaupungin tekninen johtaja Sten Öhman, joka sanoo kaupungin mielellään tukevan hanketta, koska kuntien tehtävänä on tukea kauempana keskuksista asuvien mahdollisuutta kuituverkkoihin. Lisää aiheesta <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=152765> sekä <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=152803>.

”KUNTIEN TULEVAISUUS KAHDEKSALLA JALALLA” – KUNTALIITTO ESITTELEE UUDEN STRATEGIANSA

Tulevien vuosien 2009-2012 aikana haluaa Kuntaliitto kiinnittää erityishuomiota kuntien uudistumiskykyyn. Tähän pyrittäessä on Kuntaliiton mukaan huomioitava kahdeksan erityisaluetta. Kahdeksan priorisoitavaa asiaa Kuntaliiton strategiassa 2009-2012 ovat:

1. Kuntajohtaminen ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet
2. Kunnalliset palvelut ja palvelurakenne sekä rakennemuutos
3. Terve kuntatalous
4. Kilpailukykyiset alueet
5. Henkilöstön saatavuus ja osaaminen
6. Ilmastonmuutos
7. Kunnat ja markkinat
8. Kuntaliiton uudistuminen

Strategia löytyy sivulta http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;55264;122868;147048.

KAUPAN SULKEMISELLA EI MERKITTÄVIÄ VAIKUTUKSIA KYLÄN ASUKASKEHITYKSEEN OSOITTAAN RUOTSALAINEN RAPORTTI

Mitä tapahtuu pienelle yhteisölle, jos kyläkauppa sulkee? Taalainmaan lääninhallituksen raportissa selvitetään kyläkauppojen merkitystä asukaskehitykseen. Raportin lopputuloksena todetaan, että kylien elinoloihin vaikuttaa ostouskollisuus. Ne kylät, joista kauppa lakkautetaan, ovat jo pidempään olleet pieneneviä. Kaupan lakkauttaminen on nähtävä kokonaiskehityksen yhtenä osana, johon liittyvät myös työpaikat, asukkaat, yhdistyselämä ja muu kaupallinen julkinen palvelu. Kyläkauppojen taloudellinen tukeminen hidastaa lakkauttamispäätöstä, mutta ei muuta yleistä kehityskulkua. Kyläkaupalla on usein sosiaalinen merkitys, joka on korostuneempi kuin kaupan varsinainen merkitys. Kun kauppa lakkautetaan, ei kyläläisillä ole luonnollista kohtauspaikkaa. Haastattelut osoittavat, että tämä on suuri muutos - päivittäisen informaationvaihdon kylästä yksittäisten ihmisten asuinpaikaksi. *Raportti on luettavissa sivulla <http://www.w.lst.se/upload/15891/När%20lanthandel%20stänger.pdf>. Lue myös Dalarnas Tidning-lehden verkkokolumni osoitteessa <http://www.dt.se/opinion/ledare/article406130.ece>.*

”Bo smart ekonomiskt på landsbygden” on ohjelma, jonka avulla pyritään edesauttamaan maalla-asumista. Tietoja ohjelmasta löytyy Ruotsin Kylätoimintaorganisaation (Hela Sverige ska leva) sivuilta http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=895.

POHJANMAAN LAAJAT AALLOT JA SUURYRITYSTEN VASTUU PAIKALLISYHTEISÖLLE – PROFESSORI HANNU KATAJAMÄKI

Pohjanmaan taloudellinen historia voidaan tiivistää puhumalla aalloista. Ensimmäisen aallon aikana terva, laivanrakennus ja laivanvarustaminen olivat talouden pohjana. Toisen aallon, nk. Pohjanmaan mallin aikana pohjanmaan rannikkokaupungit teollistuivat ja tuottivat tekstiilejä, moottoreita, elintarvikkeita ja tupakkaa. Monimuotoinen maanviljelys ja pienimuotoinen yritystoiminta tukivat toisiaan. Teollistumishistorian murros johti askelittain erikoistumiseen, kun tietyt tapahtumat tukivat kehitystä. Wärtsilä muutti Vaasaan ennen sotaa ja silloinen Strömberg (nykyinen ABB) muutti myös Vaasaan. Nykyään Pohjanmaan malliin sisältyvien teollisuuslaitosten päätäntävalta on muualla, koska menestyvimät yritykset kuuluvat kansainvälisiin konserneihin. Todellisuudessa päätökset koskevat kuitenkin aina paikallisia ihmisiä. Tämä on Pohjanmaallakin saatu kokea. Suuryritysten vastuu paikallisia asukkaita kohtaan on nostettava puheenaiheeksi. Pohjanmaan malli synnyttää kuitenkin edelleen menestyviä yrityksiä. Seuraavan aallon menestyksen muodostaa energia. Aluetutkija Heikki Eskelinen Joensuun yliopistosta kiteyttää asian sanomalla: ”*Alueet, joissa on monipuoliset perusrakenteet ja resurssit näyttävät aina pärjäävän*”. Samalla on muistettava, että ilman vastoinkäymisiä, yhteistä tahtoa ja hyvää onnea ei synny menestystä.

Tämä on tiivistelmä Vasabladetin artikkelista 17.2, jonka on kirjoittanut maaseutuprofessori Hannu Katajamäki.

EU-BYROKRATIA KOVAA HANKKEILLE – VALTIO HALUAA EHKÄISTÄ TAANTUMAA YLIJÄÄNEILLÄ HANKERAHOILLA

Jessica Lerche, joka toimii Luckanin toiminnanjohtajana, on kriittinen hankalaa hankehallintoa kohtaan. Hänen mielestään ihmiset eivät kykene selviämään rahojen käytöstä ja byrokratia vaan lisääntyy vuosittain. Tämä heijastuu sekä virkamiehiin, että hankkeiden toteuttajiin. Hän kaipaava aikaa ennen EU:ta, jolloin sai kotimaisia tukirahoja. Uudenmaan TE-keskuksen EU-rahoitusyksikön päällikkö Kaija Kattelus-Sörlin mukaan asia ei ole näin. Uusi systeemi on antanut enemmän rahaa ja enemmän mahdollisuuksia käyttää rahoja monipuolisesti. Ohjelmakaudesta jää myös usein ylijäämäraha, jota voidaan käyttää kehittämiseen. Nyt valtio haluaa kohdistaa taantumaa ehkäisyyn yli 40 miljoonaa euroa, jotka ovat jääneet yli suomalaisista EU-rahoitetuista hankkeista. Suurin summa, yli 900 miljoonaa euroa, otetaan kuitenkin EU:n rakennerahastosta.

PAIKALLINEN ELINTARVIKETUOTANTO VOI RATKAISTA TULEVAISUUDEN RUOKAPULAN, USKOO NORJALAINEN KIRJAILIJA

Vuonna 2060 meidän pitää tuottaa kaksinkertainen määrä ruokaa tyydyttämään kasvavan väestön tarpeet. Yksityinen talonpoika voi olla ongelman ratkaisu, jos hinnat suhteutetaan jokaisen maan luonnollisiin edellytyksiin. Näin sanoo Christian Anton Smedshaug kirjassaan *Kan jordbruket fø verden?*, sekä väittää, että maatalous ei voi selvitä vapaakaupassa. Huhtikuussa 2008 julkaistussa raportissa maailman ruokahuollosta (International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development, IAASTD) suurimman huomion sai 400 tutkijan toteama tosiasia, että GMO ei ole ratkaisu nälänhätään. Raportissa varoitetaan terveysriskeistä ja geneettisesti muunneltujen lajien leviämisestä. Pienemmän huomion sai se, että maan paikallinen omistaminen luo varmemman ja tuottoisamman maatalouden. Raportissa suositeltiin maiden suojaamaan paikalliset markkinansa ja turvaamaan paikallinen tuotantonsa. Ruoan tuotannon tulee tulevaisuudessa tapahtua entistä tehokkaammin. Peltoalaa ei voida lisätä enempää kuin 25%. Afrikan tulee olla omavarainen, Smedshaugin mukaan. Etelä-Korean kokemuksia toisen maailmansodan jälkeisessä kehityksessä on hyödynnettävä.

Valtio osti suurmaanomistajilta maata ja jakoi sitä niille, jotka jo käytännössä viljelivät. Suurmaanomistajien oli sidottava rahansa teollisuuteen. Tämä varmisti sekä viljelyn että teollisuuden kehityksen, joka lähestulkoon aina on kasvun ja nopean hyvinvoinnin lisääntymisen taustalla. Vapaakaupan etuja ei historiallisesti voida perustella sanoo Smedshaug ja siteeraa John K Galbraithia, Harvardin talousprofessoria: ”*Tosiasiansa yksikään teollistunut maa ei jätä viljelijöitään vapaan kaupan armoille. Ei yksikään.*” Luonnolliset edellytykset maanviljelylle ovat niin erilaiset maasta maahan, että sitä ei voida verrata teollisuuteen, jossa tehtaita voidaan vaivatta siirtää maasta toiseen. *Tiedot löytyvät lehdestä Impuls (nro 2, maaliskuu 2009) osoitteessa <http://www.webbkampanj.com/impuls/0902/>. Christian Anton Smedshaug työskentelee kansainvälisten kysymysten ja talouspolitiikan parissa Oslossa.*

18 VUOTTA HAJA-ASUTUSVIRASTOA – LUE VIIMEINEN UUTISKIRJE

”*Kun juuri on saavutettu täysi-ikäisyys, on aika lopettaa ja siirtyä muihin kokoonpanoihin. Onko tämä haja-asutusalueelle askel taaksepäin? Vai onko tämä askel kehityksessä, jossa koko maa vihdoinkin punnitaan samassa vaakakupissa?*”, kysytään Ruotsin haja-asutusviraston viimeisessä uutiskirjeessä. Maaliskuun 31 päivä lakkautetaan myös kaksi muuta virastoa ”*Verket för näringslivsutveckling*” (Nutek) Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ja Kasvupoliittinen tutkimusinstituutti ”*Institutet för tillväxtpolitiska studier*” (ITPS). Nämä kolme lakkautettavaa elintä korvataan kahdella uudella: Kasvuvirastolla ”*Tillväxtverket*” ja ”*Kasvupoliittisten arvioiden ja analyysien virastolla eli ”Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser*”. Kuluttajaviraston toimintoja siirretään myös uusille viranomaisille. Kasvuviraston tehtävänä on edistää kestävästä kehitystä yrityksissä sekä kansallista ja alueellista kilpailukykyä. Kasvupolitiikan viraston toimii hallituksen arviointielimenä kasvupoliittisissa kysymyksissä.

Maaliskuun uutiskirje 2009 löytyy viraston kotisivuilta osoitteessa <http://www.glesbygdsverket.se/site/Default.aspx?id=3632>.

RUOTSIN MAASEUTUPOLITIIKAN UUSI STRATEGIA

Ruotsin hallitus muuttaa maaseutupolitiikkaansa täydellisesti. Uusi strategia esiteltiin 17.3. Elinkeinoministeri Maud Olofsson sanoo: ”*Maaseutustrategia arvottaa maaseudun uudella tavalla, maaseutu ei ole museo tai taakka Ruotsin taloudelle vaan me haluamme nähdä maaseudun kehittämisen mahdollisuudet työpaikkojen luomiseen ja kasvuun.*” Catrin Mattsson, poliittinen asiantuntija elinkeino-osastolta sanoo että perspektiivi on käännettävä. Uusi strategia toimii uuden ajattelun lähtökohtana ja ottaa huomioon maaseudun luonnolliset resurssit puutteiden sijasta. Strategiassa todetaan myös, että maaseudulla on oltava palveluita, jos maaseudulla halutaan olevan tulevaisuus. Ruotsin hallitus tulee työskentelemään uuden maaseutuperspektiivin integroimiseksi kaikille politiikan alueille ja asettaa työryhmän, jota johdetaan elinkeino- ja maatalousosastolta. Täten luodaan moderni ja kasvutavoitteinen politiikka Ruotsin maaseudulle. Strategiatyötä on valmisteltu useiden eri organisaatioiden kanssa. *Informaatiomateriaali strategiasta on luettavissa osoitteessa <http://www.regeringen.se/content/1/c6/12/27/43/73b298bb.pdf>.*

UUSI LUOKITTELUSYSTEEMI TARPEEN KAUPUNKI-MAASEUTU SUHTEELLE

Meidän kulttuurimme syvimpiin ajatuskuvioihin kuuluu käsitys yhteiskunnan jaosta maaseutuun ja kaupunkiin. Käsitepari muodostaa mm. sosiologian tutkimat ruraali ja urbaani sosiologiat, joissa käsitteiden sisältöä tutkitaan toistensa vastakohtina. 1900-luvun puolivälistä lähtien ovat tutkijat kuitenkin jo todenneet, että käsitteisiin sisältyy muutakin kuin vastakohtaisuuksia. Siitä lähtien mm. ”counterurbanisation” ja ”urbaani hajonta” sekä

ihmisten, tuotteiden ja ideoiden kasvava määrä on tehnyt raja-aidoista entistä häilyvämpiä. Uuden luokittelun tulee perustua poliittiseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen asiayhteyteen. Tiedot löytyvät julkaisusta *Beyond the Rural Urban Divide Cross-continental Perspectives on the Differentiated Counterside and its Regulation*. Kirjassa on kolmetoista tuoretta artikkelia maaseudun ja kaupungin vuorovaikutuksesta, myös hallinnollisesti, eri maissa ja maanosissa. Kirja, jonka toimittajat ovat suomalaisia on tilattavissa osoitteessa <http://books.emeraldinsight.com/display.asp?K=9781848551381>.

COMMUNITY COLLABORATIONS – ”KORKEIN MAHDOLLINEN YHDISTYSYHTEISTYÖN MUOTO PAIKALLISYHTEISÖLLE ”

Monimutkainen yhteiskunta vaatii useampia ja parempia asiantuntijoita, jolloin koordinaation tarve lisääntyy. Vapaaehtoistyön piirissä tämä näkyy yhdistyselämän pirstaloitumisena. Tarvitaan erikoistuneita yhdistyksiä esim. vanhojen kansanliikkeiden sijaan. Uudet kapea-alaiset yhdistykset voidaan nähdä modernina reaktiona laajoille, usein huonosti fokuoituneille kansanliikkeille. Pirstaloitumisesta seuraa paikallisenäkökulman ja kokonaisnäkemyspuute. Synteesinä voitaisiin pitää yhteistyömuotoa nimeltä Community Collaborations. Tässä Community tarkoittaa paikallisyhteisöä ja Collaborations korkeinta mahdollista yhteistyön muotoa. Rural Development Initiatives (RDI) Oregonissa, USAssa järjestää aiheesta koulutuksia yhdistysväelle ja toimintaryhmille. Aihe selitetään seuraavalla vertauskuvalla: alin mahdollinen yhteistyön muoto on *network* (tavata joku juhlassa), seuraavana on *koordinaatio* (seurustella vakituisesti), sitten seuraa *yhteistyö* (yhteinen lomamatka), jonka jälkeen muodostuu *kumppanuus* (kihlaus) ja viimein *collaborate* (naimisiinmeno). RDI:n tavoitteena on paikallisten yhdistysten ”kollaboraatio” suurten haasteiden voittamiseksi Oregonin maaseudulla. Nämä haasteet ovat maaseudun kehittäjä Peter Backalle tuttuja myös Suomen maaseudulla. Aivan liian monen erikoistuneen yhdistyksen määrä pätee niin Oregonissa kuin Suomessakin. Niitä tarvitaan toki kohderyhmälleen ja tarkoitukseensa, mutta jotta niillä olisi yhteiskunnallista merkitystä niiden tulisi tehdä yhteistyötä aivan uudella tapaa. Niiden tulee ”mennä naimisiin”, jotta ne kykenisivät hyödyttämään paikallisyhteisöä. Käytännössä tämä tarkoittaisi suunnitelmallista yhteistyötä, ei ainoastaan satunnaista.

Teksti julkaistaan tulevassa Maaseutu Plus – lehdessä ja sen on kirjoittanut maaseudun kehittäjä Peter Backa Svensk Byaservicestä.

Peter Backa on tutkimusvapaalla 1.5.2009 asti. Hän tutkii viranomaisten ja kolmannen sektorin yhteistyötä maaseudun kehittämisessä. Hän on ollut kolme kuukautta Oregonissa USAssa tekemässä vertailevaa tutkimusta <http://peterbacka.blogspot.com/>.

”EU-VIRASTOJA TARVITAAN TALOUSSEKTORIN VALVONTAAN” – TODETTIIN KANSALAISKUULEMISESSA HELSINGISSÄ

Svenska studiecentralen (SSC) järjesti 14-15.3 Helsingissä suomalaisen European Citizens’ Consultations (ECC). Maaliskuun 2009 aikana järjestetään vastaavia kuulemisia jokaisessa EU-maassa. Osallistujat valitaan sattumanvaraisesti kansalaisten joukosta. Helsingissä kuulemiseen osallistui n. 70 kansalaista. Jokaisessa konsultaatiossa työstetään muutamia suosituksia jätettäväksi paikallisille päättäjille. Suomen kuulemistilaisuuden tärkein suositus oli talousmarkkinoiden valvonnan lisääminen. Jos suomalaiset saisivat päättää, tulisi EU:n perustaa poliittisesti riippumaton elin valvontaa suorittamaan. Rahavirtojen läpinäkyvyyttä tulisi lisätä ja estää taloudellisia kriisejä sekä eliminoida harmaa talous. Lisää aiheesta osoitteessa http://www.ssc.fi/eccfinland/eec_2009/. Loppuraportti osoitteessa http://www.ssc.fi/files/ECC/ECC2009/ECC2009_FINLAND_FinalReport_SV.pdf.

MATALA SUHDANNE SYNNYTTÄ KORKEASUHDANTEEN RUOTSIN PAIKALLISKEHITTÄMISELLE

Varoituksia, konkursseja ja työttömyyttä tulvii tiedotusvälineistä. Nyt Ruotsissa ryhdytään tarjoamaan korvausta yhdistyksille ja yrityksille, jotka kykenevät luomaan tarkoituksenmukaisia työpaikkoja. Työnvälitys ja maan hallitus ennustavat hyvin korkeata työttömyysastetta tulevina vuosina. Nyt jo 50.000 pitkäaikaistyötöntä tarvitsee töitä. Ruotsin valtio pyrkii edistämään sosiaalisen talouden, eli yhdistysten mahdollisuuksia luoda työpaikkoja. Jokaisesta työllistetystä henkilöstä tarjotaan 225 kruunua päivässä. *Lisää aiheesta http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=902. Lue myös uusista työpaikoista Ruotsin saaristossa osoitteessa <http://www.gp.se/gp/jsp/Crosslink.jsp?d=114&a=481857>.*

TANSKAN KUNNAT MUUTOKSESSA – ”JAKOPOLITIIKASTA MUUTOSPOLITIikkaAN”

Tanska on pyrkinyt tehostamaan kuntien ja alueiden tarjoamia julkisia palveluja pyrkien tuottamaan suurimman mahdollisen hyödyn yksilölle. Erik Lohmann-Davidsen, Julkisen kompetenssikeskuksen (COK) johtaja, uskoo, että perinteinen kunnallinen itsehallinto katoaa jonkin muun tieltä. Hän uskoo myös, että vaatimukset palveluiden ymmärrettävyydestä ja merkityksellisyydestä kasvavat. Suomessa on kuultavissa lähes samaa poliittista retoriikkaa kuin Tanskassa. Täällä puhutaan PARAS-hankkeesta sekä ALKU-uudistuksesta. Tanska kunnat pyrkivät sopeuttamaan julkista hallintoaan enemmän verkostoihin ja markkinoihin sopivaksi. Tämä muutos heijastuu etenkin yhteiskunnan murrosalueille, kuten työvoima-, elinkeino- ja infrakysymyksiin. Tanskassa vastuu on siirtynyt kunnille, Suomessa maakuntaliitoille ja Ruotsissa eri tahoille. Tavanomaiset demokraattiset systeemit ja instituutiot säilyttävät kuitenkin asemansa. Poliitikkojen on vaikeata säilyttää paikallinen näkökulma, koska toimintaa ohjaa muutospolitiikka. Hintana on mm. heikompi osallistuminen vaaleissa ja tiedotusvälineiden seurannan väheneminen. Tanskalainen demokratiatutkija Jacob Torfing sanoo, että tarvitaan vahvempia siteitä edustuksellisen demokratian ja niiden uusien foorumien ja verkostojen välille, jotka perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Tiedot lehdestä Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (5/2009).

Katso myös YLEn Internytt Pohjanmaan kuntaliitoksista <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=154217>.

RUR@L NEWS – LUE EUROOPAN MAASEUDUN KEHITTÄMISVERKOSTON UUTISKIRJE

Toisen European Network for Rural Development (ENRD) julkaiseman *RUR@L Newsin* sisältö on mm. seuraava:

- Ilmastonmuutosta vastaan taisteleminen
- ENRD Contact Point
- Vihreä viikko 2009
- Maaseudun kehittämisen päivä International Agricultural Show'ssa
- Tapahtumia

Maaliskuun englanninkielinen numero löytyy osoitteesta http://newsletter.enrd.eu/ruralnews2_en.pdf. Sähköpostiosoitteessa newsletter@enrd.eu otetaan vastaan omia kokemuksia maaseudun kehittämisestä.

Uutiskirje julkaistaan kuukausittain. Jakelu tapahtuu Svensk Byaservice'n kautta. Mikäli

haluat tilata Uutiskirjeen lähetä tilauksesi sähköpostitse osoitteeseen kenneth.sundman@ssc.fi. Uutiskirjettä voi myös lukea sekä Svensk Byaservice'n www.bya.net että Itä-Uudenmaan Kylät ry:n www.itukylat.fi kotisivuilla.
